אלו הן הלוקין פרק שלישי מכות

כדאמרינן מעיקרא שאם עשו תשובה ב"ד של מעלה מוחלין להן מאי אמרת הא לא עבוד תשובה לא פסיקא מילתא לברת רבי יצחק אומר חייבי כריתות בכלל היו ולמה יצאת כרת באחותו לדונו בכרת ולא במלקות ורבנן כרת באחותו למה לי לחלק וכדרבי יוחנן [6]דאמר רבי יוחנן שאם עשאן כולם בהעלם [א]אחד חייב על כל אחת ואחת ורבי יצחק לחלק מנא ליה נפקא ליה [ו]מואל אשה בנדת טומאתה לחייב על כל אשה ואשה ורבנן נמי תיפוק [ז]ליה מהא אין הכי נמי ואלא כרת דאחותו למה לי לחייבו על אחותו ועל אחות אביו ועל אחות אמו פשיטא הרי גופין מוחלקין הרי שמות מוחלקין אלא [2]לחייבו על אחותו שהיא אחות אביו שהיא אחות אמו והיכי משכחת לה [2]ברשיעא בר רשיעא ור' יצחק הא מנא ליה נפקא ליה מק"ו [ח] דתניא [ט]אמר ר"ע שאלתי את רבן גמליאל ורבי יהושע באיטליז של עימאום שהלכו ליקח בהמה למשתה בנו של ר"ג הבא על אחותו שהיא אחות אביו שהיא אחות אמו מהו [י][אינו] חייב על כולן אלא אחת או חייב על כל אחת ואחת אמרו לו זו לא שמענו אבל שמענו [יא]הבא על חמש נשים נדות בהעלם אחד שחייב על כל אחת ואחת ונראין דברים מק"ו ומה נדה שהיא שם אחד חייב על כל אחת ואחת כאן ששלשה שמות לא כל שכן ואידך ק"ו פריכא הוא מה לנדה שכן גופין מוחלקין [יב] ולאידך נמי האי ודאי ק"ו פריכא הוא אלא נפקא ליה [2]מאחותו דסיפא ואידך אחותו דסיפא למה לי לחייבו על אחותו בת אביו ובת אמו [יג]שאין עונשין מן הדין ואידך איבעית אימא גמר עונש מאזהרה ואיבעית אימא נפקא ליה מאחותו

[6]קשה ליענא דקום עשה דמשמע דליכא כהן שוס לאו הקשה הר"ר שלמה מדרוייש"ם [ט](דמ"מ קשה) נהי דקרבן לא בעי מזהרה מ"מ הגך דליכא אלא חד כרת כמו מפטם וסך דלא ידעינן דחלוקין לחטאות אלא משום שהם לאוין מוחלקין לרבי אלעזר דאמר רבי אושעיא ואלעזריכו לחלק ת"כ לא ליתקי עלייהו כי היכי דבעינן למימר מי קרבן בעי מזהרה דלא נקי אלאו דכריתות וי"ל דמ"מ נהי דאלעזריכו לחלק בשביל זה לא נמנע מלגמוד ממנו מלקות כיון דידעינן כהו חיוב קרבן בלא לאו נהי דחילוק לא ידענא אלא מלאוין מ"מ יתקו:

[ו] **לאפוקי** הני. פסח ומילה [ז] דבקום עשה ניעהו קשה ל"ל היקשא לאפוקי פסח ומילה תיפוק ליה מדאמרינן בת"כ ועשה אחת יצא מצות ומדות ומקבל אביו ואמו ועדיס זוממין שאין בהן מעשה דאין בהן קרבן וה"ה פסח ומילה דאי מימנע ולא עביד ליכא מעשה ושמא י"ל דאצטריך דרשא דהכא משום דבת"כ ליכא דרשא אחריתי דמפרש מצות ומדות דלאו בני קרבן ניהו משום דבעינן דומיא דעבודת כוכבים דיש בו כרת ופסח ומילה הוו בכרת והוה אמינא דהויין בקרבן מיהו ממילה קשה למה לי קרא דהא לא הויא בכרת דומיא דעבודת כוכבים דהא לעולם לא יתכרר שיהא בכרת עד שיעמוד דלעולם יכול למול עצמו וליפטר מכרת וי"ל דלעולם כל זמן שלא מל עונש כרת עליו: **דהוא** מיבעי ליה לחייבו על אחותו שהיא בת אביו ובת אמו. וא"ת ל"ל [יב] בקדושין תיפוק ליה גבי מזהרה כתיב אמותך היא יתירא לאחותו בת אביו ובת אמו וכתיב (ויקרא יח) ונכרתו הנפשות העושות וי"ל דוזכרתו לא קאי אלא אעריות המפורשות בהדיא ונהי דבקרא כתיב ערות בת אשת אביך מולדת אביך אמותך היא מ"מ מייתי עפי מאחותו שהיא מאשת אביו ובת אביו אכל בת אביו ובת אמו [יג](ומאונסים) לא ידעינן אלא מיתורא דקרא אמותך היא:

ואידך. [ו] רבי יצחק גמר עונש מאזהרה. תימה דבכריתות פ"ק (דף ג.) א"ר יצחק עונשין מן הדין דקאמר לר' יצחק כדאית ליה ולרבנן כדאית ליה וכן לקמן בפרקין (דף יח:) דקאמר אפי' למאן דאמר עונשין מן הדין כו' ופי' דהיינו ר' יצחק ותימה דבכל שיעוי דהכא משמע דשפיר אית ליה לר' יצחק דאין עונשין מן הדין וגרסה דלהאי שיעוא דקאמר גמר עונש מאזהרה סבר ר' יצחק עונשין מן הדין דהכי פירושא גמר עונש מאזהרה משום דליכא קל וחומר להענישן וכיון דהשוס באזהרה הוא הדין נמי בעונש כיון דליכא קל וחומר להענישן ומעתה אמר רבי יצחק בכל דוכתי נמי עונשין מן הדין דהיינו היכא [ז] שאין צריך לענין מזהרה ומהאי טעמא היכא דגמיר עונש מאזהרה היינו דוקא דליכא להענישו מן הדין דאם לא כן בחייבי לאוין נמי כגון גבי ממזר עמוני ילף בהם עונש כרת מהאי טעמא דגמר עונש מאזהרה דכי היכי דהשוס לענין מזהרה הוא הדין לענין עונש אלא כדפי' דדוקא משום דליכא להענישו מן הדין קאמר גמר (גמר) עונש מאזהרה כך נראה למס"ר ונריך עיון: [ח]**הכי** גרים רש"י ואידך סבר לה כר"א דאמר שני לאוין וכרת אחד חלוקים לקרבן והלכך במפטם וסך דחלוקין בלאוין ידעינן שחלוקין לחטאות וא"ת כיון דלאוין מוחלקין ת"כ ל"ל אחותו דסיפא דדרש לחלק תיפוק ליה דלאוין מוחלקין ופי' בקונטרס דכיון דאתא להכי בעריות נמי לא בעי חילוק ולא אצטריך ליה למדרש אל אשה דלעיל ולא דרש אחותו לחלק וחייבר ליה עיקר [ט][קרא דכרת] באחותו לדונו בכרת ולא במלקות ואחותו [י]דסיפא לאחותו שהיא בת אביו ובת אמו לומר שאין עונשין [יא] ואחותו דרשא לא אצטריך ליה ולדרשא אחריתא אתיא אי נמי אוכמיה דקרא הוא עוד יש מפרשים דשפיר אצטריך דרשא לאחותו שהיא אחות אביו ואחות אמו דהכי דליכא לאוין מוחלקין מ"מ הוא"ל והם גוף אחד אימא לא ליחייב אלא אחת דלא דמי למפטם וסך שהם עבודות מוחלקות ושפיר אתי [יב] מרבי אלעזר אבל בפרק קמא דכריתות (דף ג.) משמע בפירוש הקונטרס דפריך להא מילתא וכי מאחר דלאוין מוחלקין בו כרת באחותו למה לי פי' דדרשינן מינה חילוק בעריות ואליבא דר"א תיפוק ליה חילוק משום דלאוין מוחלקין כמו מפטם וסך ומאי פריך והא לא דמי כדפירשתי לכן נראה כפירוש הקונטרס: ההוא

מסורת הש"ס

[6] כריתות כ: יבמות נה., נד. ב"ק ל. ע"ש. [ג] כריתות טו., [ד] רש"א חייב א' על בולן, [ה] [לעיל ה: מנחות מ: נד. רש"ג], [ו] [יבמות כב:], [ז] רש"א [ועי' רש"ג], [ח] רש"א. שמעתין מלשנא, [ט] רש"א מ"ז, [י] שיך לעיל פוף ע"ב, [כ] רש"ל מ"ז, [ל] זה שיך לע"כ, [מ] רש"ל, [נ] רש"ל. דרשה,

תורה אור השלם

1. ואל אשה בנדת טומאתה לא תקרב לגלות ערותה:
ויקרא יח יט
2. ואיש אשר יקח את אחתו בת אביו או בת אמו וראה את ערותה והיא תראה את ערותו חסד הוא ונכרתו לעיני בני עמם ערות אחתו גלה עונו ישא:
ויקרא כ יז

הגהות הב"ח

(א) גב' דתנן אמר ר' עקיבא. נ"ב מפטה פ"ג דכריתות: (ב) שם ואידך נמי הא' ודאי: (ג) רש"י ד"ה לחלק וכו' אם עשאה עם: (ד) תיב' ד"ה לאפוקי הני פסח ומילה דקום: (ה) ר"ה הכוא וכי וא"ת ל"ל מקרא דבקדושים תיפוק ליה דגבי מזהרה: (ו) ר"ה ואידך פרי' ר' יצחק וכו' וה"ס גמר עונש: (ז) באר"ד דהייבו היכא דשויין לענין מזהרה ומהאי טעמא דהבא דגמיר עונש מאזהרה דהיינו דוקא משום דליכא להענישו מן הדין וכו' ממזר ועמוני: (ח) ר"ה הכי גרס וכו' שאין עונשין מן הדין ואחותו דרשא: (ט) באר"ד אתי מדרבי אלעזר:

מוסף רש"י

חייב על כל אחת ואחת. ואי לא כתב אלא חד כרת אמולדו, הוי אמינא הוכא דענדינהו לכולהו כהעלם אחד לא מחייב אלא חד, השתא הוי דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד על הכלל כולו, דמה לאחותו מיוחדת שהיא ערוה וחייבין עליה כפני עצמה אף כל שהיא ערוה חייבין עליה כפני עצמה. (ויקרא יח יט). **באיטליז.** שוק של עימאום. שם העיר (כריתות פו.). שאין עונשין מן הדין. מדין קל וחומר, דימי ממונות ומלות עשה והלכות עבודה ופסולי קדשים אתה למד מקו"א אבל לא אזהרות ועונשין (חגיגה יא.).

עין משפט נר מצוה

יג א מיי' פ"ד מהלכות שגגות הלכה ה' סמג עשין רינ:
יד ב ג מיי' שם פ"ה הל' ו' סמג שם:
טו ד מיי' שם פ"ה הל' ג' סמג שם:

רבינו חננאל

[בעמא דרבי] עקיבא לעולם שאם עשו תשובה ב"ד של מעלה מוחלין להן מאי קושיא הא לא עשו תשובה לא פסיקא מילתא דכרת דבל אימת דעשה תשובה מוחלין לו אבל מיתות ב"ד אינו כן: ר' יצחק אמר חייבי כריתות בכלל היו. פי' אלו שפירשה בהן התורה כרת כגון אחותו וכיוצא בה הן בכלל כי כל אשר יעשה מכל התועבות האלה ונכרתו הנפשות הערשות מקרב עמם [ו] ולמה יצא כרת ונכתבה באחותו לדונן בכרת ולא במלקות. ורבנן כרת באחותו למה להו לחייבו על אחותו שהיא (היא) אחות אביו והיא אחות אמו. משכחת לה ברשיעא בן רשיעא אמר ר' אדא בר אהבה כגון שבא אביו על אמו והוליד שתי בנות וחזר ובא על אחת מהן והוליד בן ובא איתו הבן על אחות אמו שהיא אחותו מאביו והיא אחות אביו מן האם וזהו רשיעא בן רשיעא ופפורש בכריתות פ"ג (דף מו ע"א) אבל לחלק שאם שגג מביא קרבן על כל אחת מהן נפקא להו מואל אשה בנדת טומאתה לחלק על כל אשה ואשה:

[ו] פסיקים רש"י:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com